

ฟื้นตำนาน“ข้าวหอมนครชัยศรี”

จากคำกล่าวที่ว่า “ส้มโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวสวย” น่าจะเป็นสโลแกนที่ใช้ได้ดีกับ จ.นครปฐม ที่เต็มไปด้วยพื้นที่ภาคเกษตร แหล่งผลิตพืชไม้ผลพันธุ์พื้นเมืองที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นส้มโอพันธุ์ทองดี ขาวน้ำผึ้ง ที่ปลูกกันมากแถว อ.สามพราน และ

อ.นครชัยศรี ตอนนี้นักยังมีให้เห็น แม้จะได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมใหญ่เมื่อปลายปี 2554 ก็ตาม แต่

ก็ยังมียังมีพืชพื้นเมืองอีกชนิดหนึ่งที่ มีชื่อเสียงในอดีต แต่ปัจจุบันกลับกลายเป็นตำนานไปแล้ว

นั่นก็คือ “ข้าวหอม นครชัยศรี” หลังจากที่เคยหายสาบสูญไปนานกว่า 40 ปี วันนี้

ชื่อข้าวหอมนครชัยศรีข้าวนาปีสายพันธุ์พื้นเมืองของ จ.นครปฐม คืนกลับมามีชีวิตอีกครั้งโดยความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ทั้งนัก

วิชาการ องค์กร เครือข่ายชาวนา ที่ร่วมกันนำพันธุ์ข้าวพื้นเมืองชนิดนี้กลับมาทดลองปลูกในพื้นที่นา จ.นครปฐม โดยเน้นการปลูกด้วยระบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มคุณค่าให้แก่ผลผลิตและเป็นทางเลือกใหม่ให้คนรักสุขภาพ

โดย รศ.ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หนึ่งในบุคคลสำคัญที่ร่วมกับชาวนาในพื้นที่โดนดชุมชนบ้านคลองโยง-ลานตากฟ้า อ.นครชัยศรี ค้นหาพันธุ์ข้าวหอมนครชัยศรีกลับมาปลูกกันอีกครั้ง หลังจากได้เมล็ดพันธุ์ทดลองปลูกด้วยระบบอินทรีย์ในพื้นที่ของเกษตรกรประมาณ 6 ไร่ เมื่อปี 2556 ซึ่งผลผลิตที่ได้ในปีแรกนั้น ส่วนใหญ่เก็บไว้เป็นเมล็ดพันธุ์ในปีต่อไป

อีกส่วนหนึ่งสี่เป็นข้าวสารแจกจ่ายให้คนในพื้นที่ได้ทดลองชิม ซึ่งทุกคนต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า กลิ่นหอม รสชาติอร่อย ต่อมาในปี 2557 สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านโดนดชุมชน คลองโยง-ลานตากฟ้า จึงขยายพื้นที่ปลูกออกไปเกือบ 30 ไร่ และแบ่งเมล็ดพันธุ์ส่วนหนึ่งให้โรงแรมสามพรานริเวอร์ไซด์ไปปลูกขยายพันธุ์ต่อเป็นรุ่นที่ 2 ภายใต้โครงการ “สามพรานโมเดล”

โดยทางโรงแรมมีการนำพันธุ์ข้าวหอมนครชัยศรีมาทดลองปลูกในศูนย์พัฒนาเกษตรอินทรีย์สุขใจ ริมแม่น้ำท่าจีน ผังตรงข้ามกับโรงแรม ในพื้นที่ประมาณ 2 ไร่ ซึ่งผลผลิตในปีแรกเป็นที่น่าพอใจ โดยมี อนิรุทธ์ ขาวสนิท เกษตรกรอินทรีย์ ซึ่งเป็นหัวหน้าหอสำคัญในการฟื้นตำนานข้าวหอมนครชัยศรี ซึ่งได้รับมอบหมายจากโรงแรมสามพรานริเวอร์ไซด์ ให้เป็นผู้ดูแลศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ และเป็นผู้ทดลองปลูกข้าวหอมนครชัยศรีด้วยระบบอินทรีย์ โดยเริ่มปลูกในเดือนสิงหาคมและเกี่ยวในเดือนธันวาคม ใช้เวลาปลูกทั้งสิ้น 120 วัน

สำหรับข้าวหอมนครชัยศรีนั้น คือหนึ่งในพันธุ์ข้าวพื้นเมืองของ จ.นครปฐม ที่ให้รสชาติอร่อย มีเอกลักษณ์เฉพาะ คล้ายข้าวหอมมะลิ มีข้อดีตรงที่เป็นข้าวนาปีที่ดูแลง่าย ให้น้ำได้ทัน ไวต่อแสง ไม่กินปุ๋ย และต้านทานโรคได้ดี และเชื่อว่าอีกไม่นานข้าวพื้นเมืองสายพันธุ์นี้จะกลับมาอยู่คู่คนนครปฐมอีกครั้ง เพื่อให้คำขวัญของจังหวัดที่ว่า “ข้าวสารขาว” ให้กลายเป็นจริงเสียที ไม่ใช่แค่มีชื่ออยู่ในตำนานครับ!

อนิรุทธ์ ขาวสนิท